

на метадам фальсіфікацый, перш за ўсё шляхам залічэння каталіцкага насельніцтва са слабай нацыянальнай самасвядомасцю ў польскае насельніцтва. З 1934 г. ліквідацыя польскіх нацыянальных сельсаветаў абгрунтавалася тым, што большасць іх насельніцтва складалі беларусы, да якіх ужо далучалі і каталікоў-палякаў, якія размаўлялі пераважна па-беларуску, выпісвалі беларускія газеты і г.д. Па-рознаму выкарыстоўвалася праблема ідэнтыфікацыі рускага насельніцтва БССР. Большасць утвораных у другой палове 1920-х гг. рускіх сельсаветаў, што не адрозніваліся ад беларускіх ні паводле мовы насельніцтва, ні паводле гаспадарча-побытавых умоў, былі такім чынам «вызвалены» ад неабходнасці правядзення дзяржаўнай палітыкі беларусізацыі. Скасаванне шэрагу нацыянальных латышскіх, нямецкіх сельсаветаў тлумачылася тым, што большасць насельніцтва ў выніку масавых рэпрэсій і раскулачвання складалі беларусы. У 1938 г. ліквідацыя яўрэйскіх і некаторых іншых саветаў тлумачылася імкненнем насельніцтва да добраахвотнай акультурацыі і асіміляцыі.

Стварэнне дробных нацыянальных адзінак парушала эканамічныя і культурныя сувязі, стварала складанасці з кіраваннем. Некаторыя нацыянальныя саветы існавалі фактычна, але не юрыдычна. Па стане на 1934 г. шмат у якіх нацыянальных сельсаветах не было створана роўных магчымасцяў нацменшасцяў з іншанацыянальным насельніцтвам. Існавала шмат праблем, напрыклад, з забеспячэннем нацыянальных саветаў дастатковай колькасцю супрацоўнікаў, якія ведалі мову нацыянальнай меншасці. Паступова ўлады прыйшлі да высновы, што існуючыя нацыянальныя адзінкі перашкаджаюць інтэрнацыянальнаму выхаванню мас, збліжэнню нацый і нацыянальнасцяў, становяцца дадатковай арганізацыйнай формай антысавецкай барацьбы.

Г.С. Бакун

Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь (Мінск)

ГАРАНТЫІ РЭАЛІЗАЦЫІ СВАБОДЫ ВЕРАВЫЗНАННЯ РЭЛІГІЙНЫМІ АРГАНІЗАЦЫЯМІ Ў ВКЛ

Для заканадаўства Вялікага княства Літоўскага (далей — ВКЛ) была характэрна фрагментарнасць рэгламентацыі правамоцтваў рэлігійных арганізацый. У той жа час праходзіла інтэнсіўнае прававое замацаванне гарантый рэалізацыі свабоды веравызнання рэлігійнымі суполкамі, існаваўшымі на землях ВКЛ.

Аднак вялікакняскі заканадавец гарантываў рэалізацыю свабоды веравызнання індывідуальнымі актамі для асобных рэлігійных суполак. Так гарантыі рэалізацыі свабоды веравызнання рэлігійнай суполкай каталіцкага веравызнання пацвердзіліся прыняццем агульназемскага прывілея 1387 г. і Гарадзельскага прывілея 1413 г. У сваю чаргу гарантыі рэалізацыі свабоды веравызнання рэлігійнай суполкай пра-

